

# DOMOVINA

**Uredništvo**  
Je na Schillerjevi cesti št. 3. — Dopise odgovorila francozski, rokopisi se ne vrabijo.

**Študentski listni in sodni, vsak ponedeljek, sredo in petek ter vsaj za Avstrijo in Nemčijo 12 krov, po leta 6 krov, 3 meseci 3 krove. Za Ameriko in druge dežele toliko več, kolikor znaša poština, namreč: Na leto 17 krov, po leta 8 krov 50 vit. Namočina se pošilja upravnitstvu, plačajo se vsagej.**

**En letnik**  
se plačuje od vsake pošte vsota po 20 vinarjev za vsakokrat: za vsote letarice in mnogokratno letarice za vsakega zmanj.

## Mesečna priloga „Slovenski Tehnik“.

### Trgovinska pogodba s Srbijo.

(Kont.)

Rekli smo, da je bil avstrijski odgovor Srbiji negati in obdativ. Obdativ je tudi na naši strani. Avstrijska industrija je izgubila na Srbskem svoje odjemalce, po eni strani s tem, da je srbska vlada zalotila na naše izdelke direktne ovire v carini in carinskem postopanju, po drugi strani s tem, da se je zmanjšala kapna masa srbskih odjemalcev, kakor smo prej omenili. Zato ni danes več tajnosti, da je med avstrijskimi industrijalci že vidno veliko gibanje, katero hoče na vlado vplivati, da posepeši pogajanja s Srbijo.

Pa še en ožinek naše carinske vojske s Srbijo je, katerega občutijo tudi kirje vrste, čeprav nimajo s Srbijo se industrijalnih in trgovinskih vezni in koristi. Zaprtje naših mej srbskemu mesu in srbski živini je direktno eden obeh razlogov, ki so povzročili pri nas podražanje mesa v zadnjih dveh letih. Ose srbskine ali govedine bi bile lahko 10 do 20 v na 1 kg nitje, ako bi meje ne bile zaprte. Ta pa stojimo zopet pred enim obeh razlogov v naši trgovski politiki, ko se tudi agrarni in ogrski koristi tako pogrebno in nepačno svaljevajo.

Kamelo je pa še en dalekoznični ožinek srbsko-avstrijske carinske vojske. Deoben litiganstibus tertius gaudet. Ta tretji, ki se raduje, je Nemčija, ki je iskoristila carinsko vojsko v to, da se je ustrelila na srbskem trgu, in katerega so bili avstrijski listaristi istinjani. Ako bodo nova trgovska pogodba tudi v kratkem sklenjena, bodo avstrijska industrija še dolgo pomnila, koliko je v teh dveh letih izgubila. Dolgoločna trgovska svota se kaj lahko pretirajo, toliko pa zvepe obave. Avstrijske izdelke hoče treba s novimi državami (tudi je še imi posevila s Srbijo trgovsko pogodbo), tudna delata in še četa, ko je naš industriji bil pristop smrt.

Sedaj je za tem ločilo, da bi se tako odotatno na Srbskem brez potrebe ne podaljševala na naše gospodarsko škodo, naj sta v tem česu še obe stranki lahko prišli do trzajnejšega posevjanja situacije.

Pogajanja se nadaljevajo tako pčani, da postaja stvar še naravnost čolgocansa. Predsednik srbskega ministrstva Pačić se je osebno zavzel, da bi se posevilo pogajanja. Pačić in naš minister vsajkih rbi bar. Aehrenthal sta se sedita 7. t. m. na Semmering. Ta sotesnank je imel vzhajen vsem tefavim vander povoljen uspeh. Zdi se, da baron Aehrenthal ni osebno preveč

zavzet proti Srbiji, vsaj četa se tako. Brtkone je pa vezan po močnem vzroju agrarcev doma in po vplivu Nemčije na tujem. Nemčija se iz raznih političnih in gospodarskih razlogov ne more navedavati za dobro razmerje med Avstro-Ogrsko in Srbijo. Zato se je prejajajo porajanje razbilo brez vsak znakov vsaj majhnega sblidjanja in obojnost pčelajajo je pridilila glavno čimotaja, da se „obno posevili vmes in pčakrali doseči kompromis.“

O semmeringnem shodu svodelo se je mnogo podrobnosti po Pačićevi zaslugi, kateri se ne poslužuje več navadne taktike diplomatske tajnostvosti ter govori odkrito. Zredeli smo, da je Avstrija resignirala na svoj odpor proti svota srbske živine, brez katerega svota bi trgovinska pogodba ne imela za Srbsko prav nikakega pomena. Gre se sijaj samo za našelo, podrobnosti morajo dogovoriti delatni, posebno pa čelotiki matično tega svota. Za to dovoljuje Ogrsko, da bi se smeli svodati samo takšna živina in da si bila podvržena na avstro-ogrski melji najstrojši živinodravniški preiskavi. Ta pogoj je za Srbijo tetaak, ker bi bil valed tega preiskovanja mesu vsi izvosi stalno zadrževani in bi bil vsaj deloma izdan milosti avstrijskih uradov. Enaka pravila bodo brtkone veljavna za srbski izvoz čes avstrijske meje na tajo.

Avstrija zabeta s druge strani od Srbije najviše ugodnosti za svojo industrijo. Tej zaktivi se ni Srbija nikdar uprvala in Pačić čisto pravilno pravi, da je bilo tudi v sedanjih brez-pogodbeni dobi naravnost za mnogo milijonov vojnega materiala za Srbijo pri avstrijskih tržkah. Vrha tega so je upeljavalo, da je neobhodno potrebe priznati avstrijski industriji prvostvo pri sklopanju trgovinskih pogodb s drugimi državami, zato ni v tem otru posebnih tetav. Gre se le za to, da bi avstrijske zabete ne bile petirane. Pačić je nadalje najvil, da pomeni njegov sotesank s Aehrenthalom očitno sblidjanje namur in da bodo pogajanja o novi pogodbi še tekum septembra posevljena.

Jamo je in od vsak trzne miseliki prizmano, da je postena trgovinska pogodba s Srbijo-potruba in oboi strankam koristna, tetali bi bilo, da bi se tudi v rosnici čimprej sklenila.

### Politični pregled.

#### Domače deželo.

#### Štajerski deželni zbor.

Seja, dne 23. septembra.  
Poznanje Kera se zavzema za uraditev Mare pod čmarolčkim mostom, da se obvaruje tamotaje mline pred so-

varnostjo, da jim zmanjka vode. Poslanec Krasa predlaga uraditev struze potoka Kuzice pod Radgona. Posl. dr. Jurtela predlaga in stonotaje uraditev Pevnice v srednjem teku. (Predlag se izvodi čes kulturnega odbora.) Posl. Dehne poraba v imenu deš kulturnega odbora o spremeni vodne postavne in o sporabi vodnih sil za protivajanje elektrika. Nadalje predlaga, naj se spremeni državna vodna postavna v tem smislu, da se bodo bolj varovale splošne koristi (n. pr. celo vsaj mesta, okraj) ko koristi posevničarjev, posebno pa naj obvaruje ta postavna prebitarstvo pred škodljivim iskoristitvanjem vodnih sil v prid posevničarjem za protivajanje elektrika. Deželnamu odboru se nalaga, naj opozori vlado, da hoče treba za te zadeve ustvariti poseben deželni odbor, obojetoje iz zastopnikov interesiranih krovov, ki bodo obojetoje razmno preveretali, vsoti pa čelotiki meje državne in deželne oblasti v vodnopravnih zadevah. Deželni odbor naj se nadalje priklopi zaktivi nižje-avstrijskega deš odbora po temeljni državni postavni glede sporabi vodnih sil za elektrika, deš zboru pa naj poraba v prihodnjem zasodanju o posevjanjih s vlado glede nove deželne vodne postavne in tudi naj stari tozadevne predloge.

Koncom seje še starijo nekateri nemški poslanci predlogo in prolajo za razne krajevne zadeve in potrebe svojih volilnih okrajev.

Poznanec dr. Hračovec in tovariti so stariji sledo predlog, tičlo se uraditve deželnega vsarnega vinograda v občini Grice: „Slavni deželni zbor! V občini Grice v celjškem sodnem okraju so vinogradi, kateri pokrivajo 50 ha 42 a, valed trtne sil in vremenikih nezgod popolnoma zaščiten. Pred nekaj leti so je vino in občine isvaltalo, danes ga ni tudi za deželo potrebo. Nekateri posevni posevničarji s amerikalnko trto so se posevčili, česar pa je kriva nevednost. Da bi se vinogreja v tej občini povredila, bi bilo treba zagreviti vsotni deželni vinograd v občini Grice; ta bi tudi na sosedne občine St. Favel in Petrovce ugodno vplival. Občina Grice je pripravljena dati potrebo semeje. Radi tega čartijo podpisani poslanci sledotič predlog: Viseki deželni zbor naj nalodi deželnamu odboru uraditev vsarnega vinograda s trznico v občini Grice, sodn. okraj celjski. Dr. Hračovec, Kof. dr. Foj. Kobilj, dr. Jurtela, Volnjak, dr. Fr. Jančovič, I. Kolkar, Kočvar.“

V korolkum deželnem zboru je poročal v imenu deželnega odbora posl. Hödliger o varstvu planja in posevjanju planjarstva; koncom poročila

predlaga zakonski načrt, v katerem se zabeta, naj se obranijo planje v dozedanem obsegu planjarstva, naj se izdelu gospodarski statat za planjarstvo ter naj se postavni strogo izvrševanje tega pod oblastveno nadzorstvo. — Predložben je bil tudi poročan za 1908. l. ki kaže: potrebščine 4.782.340 krov, pokritja 754.764 krov, primanjkljaja 4.027.587 krov. Primanjkljaj bo

... z novim poseviliom 400.000 krov.

V listrakum deželnem zboru je čelotiki odbor predložil zakonski načrt o spremeni deš-obnega reda in deželnega volilnega reda. — Predlagajo je bil tudi zakonski načrt: odpravi čelotini.

Geriki deželni zbor se ho sklica, ampak raspelben in raspisano bodo nove volitve po novem volilnem redu.

Boj za splošno in enako volilno pravico v deželno zboru ho bejvala soc. demokratična stranka s vse energijo. Tekom tega tedna bodo v vsih deš-zajskih okrajih shodi soc. dem. delevstva, na katerih se bodo sklopile resolucije za splošno in enako volilno pravico. „Arbeiter Ztg.“ je pridobil še več članov, v katerih otru oboja krščansko-socialni, ki so v deželnem zboru v volitvi ter so profonimi delavstvu dane obljabe sprejeli Gosmanov načrt volilnega reda, ki je čelotitva do skrajnosti krivičen. Po krščansko-socialnamu načrtu bodo imeli volilno pravico samo oni delavci, ki imajo v kaki občini občansko pravico, za katero se hoče po vsaj 10 letnega nepretrganega bivanja v občini, ali pa oni, ki nepretrgoma birajo v volilnem kraju vsaj tri leta ter plačajo vsaj 7 K 20 v oosebna davka. Valed tega ugabi 110.000 delavcov na Niše Avstrijskum volilno pravico.

40 nemških državnih poslancev raznih strank se je odloje na Dunaju 23. t. m. na posevčevanje, kako bi se odklonilo gresotno pasivno razmetanje Selezničarjev. Šit se čelotitvanjem mlazneta ter ga opozorili na nevarnost in na dolžnost vpleti, sticiti krj je v njeni moči, da se tome odpornost. Minister Derschbata je sticilil, da bodo vlada sticila vsa, da opravičim zahtevam delavstva na državnih Selezničarjih vtrata. V ta razmet bodo čelotitva v raznih Selezničarjih delevstičnih stalno nametniti, izdelna bodo in v kratkom objavljen tudi nov plačilni tarif. Depuacije je šit potem čelotitvanje Jelne Selezniča, kateri je isjavil, da je uprva Selezničarje opozorila opravičimost poričanja plač vsih molitih in šenkih učilnicov, da bodo pred-





